

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2015

VÄRMLANDS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2015 - 2016

Företagen i Värmlands län är tämligen optimistiska när det gäller efterfrågan på varor och tjänster det kommande året. En positiv framtidstro finns, även om bedömningen är lite försiktigare än i många andra län.

Inför det kommande året bedömer hälften av företagen att efterfrågan på deras varor och tjänster kommer att öka och knappt en av tio att den kommer att minska. Utvecklingen i omvärlden går långsamt och det gör att förutsättningar för exporten att öka också går sakta. Det är en omständighet som märks i Värmlands län som har Norge och Tyskland som viktiga handelsländer. Även fortsättningsvis kommer investeringar och den inhemska konsumtionen att vara viktig för ekonomin.

Sysselsättningen ökar

Sysselsättningen i länet bedöms öka med 600 personer under 2015 och med 800 personer under 2016. Det är inom offentlig verksamhet, privata tjänster och bygg som jobben förväntas bli fler. Inom industrin och jordbruk/skogsbruk bedöms antalet anställda vara oförändrat. Av den ökning av sysselsättning som beräknas ske totalt i Sverige under 2015 och 2016 tar de tre storstads länen hand om 65-70 procent.

När det gäller industrin är branschens förväntningar på en ökad efterfrågan förhållandevis goda. Stämningläget är något högre i Värmlands län än i riket som helhet. För byggbranschen ser framtidstron ut att vara god i Värmlands län även om den inte når upp till nivån för hela riket sammantaget. För övriga privata tjänster sammantaget har Värmlands län förhoppningar som är på en hygglig nivå för det kommande halvåret och de är i nivå med rikets genomsnitt. Bland de övriga privata tjänsterna utmärker sig handeln, hotell- och restaurang samt information och kommunikation positivt när det gäller tron på ökad efterfrågan. Däremot är transportföretagen lite mer avvaktande än övriga.

De offentliga verksamheterna förutspår totalt sett en ökad verksamhet det kommande året. Hur befolkningen i länet är sammansatt i olika åldersgrupper styr till stor del verksamheternas behov inom kommuner och landsting. Barnomsorgen, grundskolan och kommunernas vård och omsorg behöver därför utöka sin verksamhet. Gymnasieskolan däremot förväntar sig fortsatta minskningar av verksamheten. Vilka möjligheter man har att utöka när behoven ökar avgörs till stor del av ekonomiska förutsättningar.

Arbetslösheten minskar

Totalt antal inskrivna arbetslösa bedöms minska med 500 personer under 2015. Under 2016 förväntas konjunkturen fortsätta förbättras och antalet arbetslösa bedöms minska med ytterligare 700 personer. Det skulle betyda att antalet totalt inskrivna arbetslösa är 10 300 personer under sista kvartalet 2016 och en arbetslöshet på 7,9 procent.

Utmaningar på arbetsmarknaden

Samtidigt som många är utan arbete finns områden där det är svårt att hitta personal. Hos offentlig sektor svarade så stor andel som 45 procent att man upplevt brist vid någon rekrytering de senaste sex månaderna. För den privata sektorn är motsvarande andel drygt 20 procent. Det handlar ofta om yrken inom vården och yrken med teknisk inriktning. Bristen inom vården breder ut sig och den omfattar nu såväl specialister som grundutbildade. Även inom utbildningsområdet finns yrken där arbetsgivarna har svårigheter att rekrytera. Inom hantverksyrken och andra yrken handlar problemen att rekrytera personal ofta om att finna personer med mångårig erfarenhet.

Konsekvenserna för verksamheterna kan i en del fall innebära att befintlig personal får arbeta mer, att det blir nödvändigt att tacka nej till order, minska produktionen/service eller skjuta på en planerad expansion. I förlängningen kan det innebära missade arbetstillfällen för ytterligare personer och det är allvarligt.

Arbetslösheten är ojämnt fördelad både geografiskt och mellan olika grupper i samhället. Värmlands län ligger nästan en procentenhet högre än genomsnittet i landet. Det finns län som har betydligt lägre arbetslöshet än Värmland och det finns län som har betydligt högre. Också inom Värmlands län finns variationer mellan kommunerna. I de kommuner som har högst arbetslöshet är den dubbelt så hög som i de kommuner som har lägst. Bland männen är arbetslösheten högre än bland kvinnorna och bland ungdomarna betydligt högre än bland äldre. För utrikes födda är nivån högre än för inrikes födda och den är också högre bland dem som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga än bland dem som inte har en sådan nedsättning. Jämförs olika utbildningsnivåer finns också stora skillnader.

För de grupper som har det tuffast på arbetsmarknaden är det inte ovanligt att tiden utan arbete blir lång eller att man växlar tillfälliga arbeten med arbetslöshet. Av dem som var inskrivna som arbetslösa i slutet av april 2015 hade en tredjedel varit utan arbete mer än ett år.

Snedfördelningen av arbetslösheten innebär stora utmaningar på arbetsmarknaden. I Värmlands län beräknas antalet personer i yrkesverksam ålder minska de närmaste åren. Antalet personer i övriga åldrar kommer däremot att öka. Alla som kan och vill arbeta behöver därför tas tillvara på arbetsmarknaden och det behöver finnas flera möjliga vägar in på arbetsmarknaden. För att klara utmaningarna behövs handlingskraftig och resultatrik samverkan mellan Arbetsförmedlingen, privata näringslivet, kommunernas verksamheter och andra myndigheter.

**Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser**